

Infomappe om ansættelse hos Maniitsup Kommune

Indledning	3
Grønlands Hjemmestyre	3
Hvad har jeg i hånden, når skatten er betalt?	4
Hvad koster bøfferne og kartoflerne?	4
Skal jeg køre i bil for at komme på arbejde?	5
Hvor og hvordan skal jeg bo, og hvad koster det?	5
Kan jeg holde kontakten ved lige til dem i Danmark?	6
Kan jeg holde ferie i Danmark?	6
Kan mine børn få skolegang og uddannelse i Grønland?	6
Børnecheck	7
Kan min ægtefælle/kæreste få arbejde?	7
Kan jeg holde hund og kat?	7
Kan jeg ryge og drikke på arbejdspladsen?	7
Hvad hvis jeg bliver syg?	7
Hvad laver man, når man holder fri?	8
Kan jeg forstå grønlænderne, og kan de forstå mig?	8
Kultur	8
Hvordan ordner jeg det praktiske med flytning til Grønland?	9
Tiltrædelsesrejse	9
Praktiske råd i forbindelse med tiltrædelsen	9
Hvor kan jeg få mere at vide om Grønland?	10

Indledning

Når du nu læser denne mappe, er det fordi du overvejer at søge en stilling hos Maniitsup Kommunea. Hensigten med mappen er ikke, at du for alt i verden skal søge stillingen. Tværtimod. Vi vil gerne med de efterfølgende oplysninger jage de ansøgere væk, som ikke 100% kan gå ind for at søge en stilling, eller som efter at have læst om byen finder ud af, at det alligevel ikke er dem. Og det er ikke tilstrækkeligt, at den kommende medarbejder er tilfreds med jobbet. Det er lige så vigtigt, at medarbejderens ægtefælle/kæreste og børn får et godt liv i Grønland. Hvorfor? Fordi et godt liv på hjemmefronten er en forudsætning for et godt arbejdsliv.

Også økonomien er en vigtig faktor i ens valg af Grønland som arbejdsplads. Det koster kommunen ca. 100.000 kr. at flytte en medarbejder fra Danmark til Grønland (annoncer, bohavetransport, vakant indkvartering og personbilletter). Det er penge, som medarbejderen aldrig ser, men som figurerer på Kommunens debetside. Stillingen er ikke tidsbestemt, men reglen er, at medarbejderen først får hjemrejsen betalt efter 3 år. Rejser man i utide – dvs. før tre år – betaler man selv hjemrejsen. Og også bohavet. Man skal derfor være indstillet på at jobbet skal vare mindst tre år. Normalt er kommunen naturligvis interesseret i at medarbejderen jobber i mere end tre år.

Den tidshorisont skal du gøre dig klart (for både dig og din familie), før du søger stillingen.

Det er et stort spring at rejse til Grønland; sprog, kultur og vaner er anderledes. Og det rejser naturligvis en masse spørgsmål for dig.

Denne mappe vil langt fra indfri alle dine spørgsmål, men det er vores håb, at nogle væsentlige spørgsmål bliver besvaret i mappe.

For enhver arbejdsgiver er det vigtigt at ansætte kvalificeret personale, men det er lige så vigtigt, at den nyansatte bliver tilfreds med jobbet, og at familien bliver tilfreds med livet i Grønland.

De spørgsmål, du ikke får besvaret i denne mappe, er du velkommen til at rette til kommunen. Adresser og telefonnumre fremgår af stillingsopslaget. Til gengæld forventer vi, at når du søger stillingen, vil du også stå inde for ansøgningen.

Grønlands Hjemmestyre

Grønland fik hjemmestyre 1. maj 1979. Hjemmestyreløven er en aftale mellem den danske stat og Grønlands Hjemmestyre. Efter denne lov må hverken Grønland eller Danmark tabe eller vinde på overførelse af forvaltningsområder. Det første forvaltningsområde, der blev overført fra Danmark til Grønland, var kultur og folkeskole. Det skete 1. januar 1980; året efter kom erhvervsuddannelserne, og så gik det i øvrigt slag i slag med boliger, handel, produktion og sundhed.

Det eneste, der ikke er overført er udenrigspolitikken, retsvæsenet og politiet.

Det indebærer, at Grønland kun er Danmark, når vi taler om udenrigsforhold, retslige forhold og politimæssige opgaver. I alle andre henseender er Grønlands Hjemmestyre suverænt. Det betyder, at du ikke kan forvente at de regler, du kender fra Danmark også vil være gældende i Grønland, selv om Hjemmestyret af praktiske og hensigtsmæssige årsager på mange områder har valgt helt eller delvist at kopiere et dansk regelsæt.

Hvad har jeg i hånden, når skatten er betalt?

Løn:

Lønnen i Grønland – i hvert fald inden for det offentlige - er noget lavere end i Danmark. Det hænger sammen med at skatten også er lavere. Og lønnen er naturligvis et udtryk for det grønlandske arbejds- og købemarked.

Der er ikke som i Danmark indført ny løn. Lønnen vil derfor normalt være fastsat efter uddannelse og anciennitet. Det vil i forlængelse heraf normalt ikke være muligt at forhandle sig til en højere løn end den som overenskomsten foreskriver.

Skatten i Grønland

Skatteprocenten i Maniitsoq er 43%.

Der er et bundfradrag på 4833 kr.

For at blive beskattet i Grønland, skal man være fast bosiddende i seks måneder (have folkeregisteradresse). Den nyansatte bør derfor kort tid efter ankomsten henvende sig til kommunens skattekontor med besked om at denne er blevet fastansat hos Maniitsoq Kommune.

Bemærk: Arbejdstiden i Grønland er 40 timer om ugen.

Hvad koster bøfferne og kartoflerne?

Én ting er løn, en anden leveomkostninger:

Landets egne produkter som rensdyr- moskus- sæl- og hvalkød samt fisk og rejer er meget billige sammenlignet med tilsvarende produkter i Danmark.

Friske grøntsager er meget dyre i Grønland.

Almindelige danske kolonialvarer kan købes til dansk pris: det gælder frosne grøntsager, konserves, langtids holdbare mælkeprodukter. Også brød kan købes til samme pris som i Danmark.

Der er ingen moms i Grønland. Men der er importafgift på lam, okse, svin og fjerkræ på henholdsvis kr. 25; 6,25; 2,25 og 3,50. Afgift og fragt svarer nogenlunde til dansk moms, hvorfor de grønlandske kødpriser svarer til danske normalpriser. Men der er ingen discountbutikker som Netto eller Bilka i Grønland.

Øl, vin, spiritus og tobak er langt dyrere end i Danmark.

Hvis du kan erstatte dine friske grøntsager fra Danmark med frosne grøntsager i Grønland vil dit madbudget ikke være væsentligt dyrere end i Danmark. Og er du ikke afhængig af tobak og alkohol, vil du kunne spare penge op.

Maniitsoq er ikke nogen lille by i Grønland. Med i alt 4.000 mennesker i kommunen er den landets fjerdestørste; og der er efter grønlandske forhold et godt vareudbud på tekniske artikler, sportsartikler, tøjvarer og kolonialvarer.

Men i en dansk sammenhæng er Maniitsoq selvsagt ingen stor by, og man kan derfor ikke vente samme vareudbud som i Esbjerg, Roskilde eller Frederikshavn.

I Maniitsoq er der to Brugser, en Spar købmand samt en Pisiffik. Den ene Brugs er en lokal brugs mens den anden svarer til en lille Superbrugs. Brugserne har omtrent det samme vareudvalg og mærker som i Danmark. I Pisiffik er der udover en afdeling med alm. madvarer en lille afdeling af jysk sengetøjslager, der også sælger radio/tv, isenkram og legetøj. Af andre butikker kan nævnes et byggemarked samt to små tøjbutikker. Mange nyansatte fortæller efterfølgende, at de gerne ville have købt en stor fryser, gardiner og lamper inden de kom til Grønland.

Brugserne i Grønland er med i Brugsens Netbutik, hvorfor de tilbud, som findes i den danske Netbutik kan bestilles til den samme pris som i Danmark. Det skal bemærkes, at der må forventes en leveringstid på ca. 1. måned.

Både tekniske artikler, tøjvarer og sportsartikler er noget dyrere i Grønland, og det kan derfor svare sig at købe den slags varer før udrejse fra Danmark.

Det skal endvidere bemærkes, at rejser internt i Grønland er relativt dyre. En returbillet fra Maniitsoq til Nuuk koster således ca. 1200 kr. med skib og 2600 kr. med fly.

Skal jeg køre i bil for at komme på arbejde?

Fra den ene ende af byen til den anden er der 4 km. Man har stort set ingen transportudgifter. Der er et utal af taxier. Prisen for at køre i taxie er ca. det samme som i Danmark.

Hvor og hvordan skal jeg bo, og hvad koster det?

Der anvises bolig til stillingen, og man kan ikke selv bestemme, hvor man skal bo. Det er muligt at blive skrevet op til en ny lejlighed efter man er kommet herop. Normalt vil boligen stå indflytningsklar, når ens bohav ankommer til byen. Men der kan være ventetid, hvor man så bliver indkvarteret vakant (det er gratis).

Yderligere betales depositum af tre måneders husleje. Depositum kan afdrages over 12 mdr. mod et gebyr.

Forskelle i husleje kan enten skyldes byggeriets alder eller størrelse. Jo ældre byggeriet er, des billigere er huslejen; og større lejligheder er naturligvis dyrere end mindre lejligheder.

Man kan ikke selv bestemme lejlighedens størrelse; den fastsættes efter familiestørrelse.

Lejlighederne er mindre i Grønland end i Danmark. Heri ligger fra tidligere tid historiske traditioner og i dag bygge- og energipriser.

Ved ansættelsessamtalen skal bohavets størrelse vurderes. Dels af hensyn til Hjemmestyrets regler om bohavetransport, se afsnittet om flytning, dels af hensyn til volumen i traditionelle grønlandske lejligheder.

Boligstandarden er ikke luksus, men absolut heller ikke dårlig. Der vil altid være køkken, bad, kloset med rindende vand. Der vil være indlagt stik til telefon.

Telefon kan flyttes fra et abonnement i Danmark til Grønland; det koster ca. 700,- kr. eller man kan oprette telefon i Grønland; det koster ca. 900,-.

Boligen er umøbleret

I boligen forefindes kun garderober og komfur i køkkenet.

Du skal selv sørge for køleskab, vaskemaskine, opvaskemaskine, tørretumbler, støvsuger, møbler, gardiner og armatur.

Kan jeg holde kontakten ved lige til dem i Danmark?

Det er et af de hyppige spørgsmål i ansættelsessamtaler – og meget forståeligt. Der er knap 4.000 km. mellem Grønland og Danmark og de interne trafikforhold er besværlige. Man kan ikke rejse på besøg hver måned; ja faktisk kan man kun rejse i sommer- eller juleferien, og kun hvis man har penge nok. Men tilværelsen er på anden vis blevet lettere end for blot få år siden. Telefonsamtaler mellem Grønland og Danmark koster ca. kr. 2,50 pr. min. og der er kun udsigt til at prisen falder. For fire år siden kostede det over 8 kr. og for 25 år siden 21 kr. pr. min.

Der er postforbindelse fire gange om ugen, når vejret ikke er dårligt.

Mange medarbejdere holder god kontakt med dem i Danmark via E-mail. Der internetadgang for de ansatte på kommunen og telegreenland kan tilbyde en internet løsning sammen med telefonabonnementet. Det er også muligt at få ASDL i Maniitsoq. Prisen for ASDL er p.t. fastsat efter forbrug. Yderligere information om teletakster kan hentes på <http://www.tele.gl/dk/index.htm>.

Kan jeg holde ferie i Danmark?

Akademikere kan få udbetalt et særligt ferierejsetillæg på 14.500,- kr. om året. Beløbet er skattepligtigt, dvs. at det reelle beløb er kr. 8.410,-. Beløbet udbetales ikke, hvis ægtefælle eller samlever har adgang til feriefrirejse for familien. Men beløbet kan i øvrigt bruges efter forgodtbefindende. Og er ikke nødvendigvis bundet til en rejseudgift.

En normal returrejse koster i dag 12.000,- kr. Men der kan købes rabatbilletter på særlige vilkår fra kr. 6.000,-

For tjenestemænd indbetaler arbejdsgiveren et beløb til en feriefond, som kan dække en feriefrirejse for den ansatte og familien hvert andet år. Dette beløb er skattefrit for den ansatte.

Om ferie til Danmark skal afslutningsvis siges, at midler til en ferierejse ikke nødvendigvis skal anvendes til en Danmarksrejse, men man bruges til en hvilken som helst destination.

Kan mine børn få skolegang og uddannelse i Grønland?

Børnehaver og vuggestue

Der er børnehaver og vuggestuer i Maniitsoq, men der er ventelister, og der kan godt gå måneder fra man søger en plads til man får den. Forældrene må derfor erkende, at ikke begge kan have lønnet arbejde, før institutionspladsen er sikret. Der findes også privat dagpleje. Normalt vil det være en god ide i forbindelse med tiltrædelsen at spørge fra Danmark om mulighederne for at få sit barn passet og blive skrevet op til en institutionsplads.

Skole og skolepasning

Til gengæld er der ingen problemer med skoleplads og pasning efter skoletid. Der er i skolen ingen ”danske” klasser med kun danske børn. Grønlandske og danske børn går sammen, men dansksprogede børn får en særligt tilrettelagt undervisning i dansk som modersmål og i grønlandsk som fremmedsprog.

Der findes fem gymnasier i Grønland, men ingen i Maniitsoq.

Børnecheck

Der er ikke som i Danmark fire årlige børnechecks.

Kan min ægtefælle/kæreste få arbejde?

Der er den regel i Grønland, at visse job ikke må besættes med tilkaldt personale, hvis der på arbejdsmarkedet er kvalificeret hjemmehørende arbejdskraft. En udmærket regel af hensyn til beskæftigelsen i Grønland. Du kan derfor ikke regne med at få job, hvis du søger fra Danmark.

Se kommunens hjemmeside for oplysninger og stillingsopslag i Maniitsup Kommune på www.maniitsoq.gl.

Kan jeg holde hund og kat?

Hunde og katte må kun holdes i visse udlejningsejendomme, i de fleste er det ikke tilladt. Hvis man ønsker at indføre hund eller kat, skal man i god tid kontakte Teknisk Forvaltning for at søge tilladelse. Hunhunde og –katte skal være steriliserede, enten operativt eller ved hormonindsprøjtning. Kommunens hundeaflivere afliver hunde og katte, der holdes uden tilladelse.

Kan jeg ryge og drikke på arbejdspladsen?

Alkohol

Der er ikke tilladt at drikke alkohol i arbejdstiden.

Hash

Hash er totalt forbudt i Grønland.

Tobak

Rygning er kun tilladt i det dertil indrettede rygerum.

Hvad hvis jeg bliver syg?

Både tandlæge og sygehus fungerer godt i Maniitsoq; bedre end i mange andre byer. Men der er langt til Rigshospitalet og der er langt til specialister. Øjenlæge og ortopæd kommer gennem byen et par gange om året.

Bliver man akut alvorligt syg, vil man blive evakueret til Nuuk eller Rigshospitalet.

Al læge- og tandlægehjælp er gratis. Medicin er gratis. Der er ingen praktiserende læger som i Danmark. Der er derfor heller ingen lægebesøg i hjemmet; man konsulterer sygehuslægerne.

I Danmark er der en praktiserende læge for 1.400 indbyggere; eller 0,7 læge pr. 1.000 indbygger. Tæller man sygehuslægerne med, er der i Danmark mere end 2 læger pr. 1.000 indbygger. I Maniitsoq - som andre steder i Grønland, hvor sygehuslægerne både har en konsultation i ambulatoriet og et virke som egentlige sygehuslæger – er der 0,8 læge pr. 1.000 indbygger. Alene disse tal viser, at der ikke kan være den samme lægelige service i Grønland som i Danmark. Her som på så mange andre måder må man acceptere at Grønland ikke er Danmark.

Hvad laver man, når man holder fri?

Man laver det samme i Grønland som i alle andre lande. Hygger om familien og sysler i fritiden, men klart kan fritidslivet variere fra det danske. I stedet for en tur i skoven, vil man gå i fjeldet, om vinteren stå på ski. Maniitsoq har en af vestkystens bedste langrendsterræner. Om sommeren vil man sejle, fiske, gå på jagt eller samle bær i fjeldet. Maniitsoq har også en af vestkystens bedste skærgårde. Byen har endvidere et utal af sportsforeninger. Der er således mulighed for at spille badminton, fodbold og volleyball o.s.v. i hallen hele året.

Der er hverken biograf eller teater i byen. Men der er en velassorteret videobutik, som har en stort udlån. Grønlands Radio (KNR) har kun én radio- og én tv-kanal. Men der er en parabolforening i byen, som kan tilbyde seks tv-kanaler. Der sendes dagligt dansk Tv-avis via KNR og det meste af sendefladen er et udvalg af programmer fra hhv. DR 1 og 2.

Bibliotek

Folkebibliotek har åbent 4 gange om ugen er godt besøgt. Biblioteket har et bredt udbud, og der er samme biblioteksservice i Grønland som i Danmark, selv om det naturligvis tager længere tid af skaffe bøger hjem fra Danmark.

Kan jeg forstå grønlænderne, og kan de forstå mig?

Alle danskere vil opleve sprogproblemer. Det grønlandske sprog læres ikke på hverken ét, to eller tre år. Mange er ud fra en dansk målestok dårligt dansksprogede.

Det meste af personalet på kommunen taler dansk, og du kan begå dig på dansk i butikkerne og i byen. Men med blot et lille ordforråd på grønlandsk vil du føle dig mere hjemme i byen.

Kultur

Men til sproget knytter sig også kulturen. Og ligesom der er forskel på dansk og grønlandsk er der forskel på vaner og skikke eller det man kalder sædvane eller hverdagskultur. Det grønlandske sprog er fundamentalt anderledes opbygget end de sprog, danskerne normalt kender. Og det er sandsynligt at denne anderledes sprogopbygning også giver en anderledes måde at tænke på. Turisten og den nyankomne dansker oplever tit en barriere i både sprog og handlinger. Ligesom man kan forestille sig forskelle mellem københavnerviv og vendelboliv eller mellem landmiljø og bymiljø er der endnu større forskel mellem dansk og grønlandsk skik og brug.

Reglen er, at man stikker fingeren i jorden (permafrosten om man vil), før man fremkommer med sine skråsikre meninger. Befolkningen i Maniitsoq er generelt glade for og venlige over for fremmede. Men man er reserveret; man ser tiden an, inden man indlader sig med fremmede.

Det tales i Danmark meget om alkoholproblemer i Grønland. Og der er alkoholproblemer i visse kredse, som der er i kredse i andre lande. Det præger dog hverken bybilledet i Maniitsoq eller arbejdspladsen.

Hvordan ordner jeg det praktiske med flytning til Grønland?

Kommunen bestiller og betaler flytning og bohavetransport fra hjemadressen til Maniitsoq ved tiltrædelsen. Der betales flytning inklusive indpakning og udpakning i følgende omfang:

Enlige: 15 m³

Par: 30 m³

Ekstra pr. barn: 5 m³

Man skal være opmærksom på flyttemængden, fordi overskydende m³ skal betales af den ansatte.

Kommunen betaler efter de fleste overenskomster den tilsvarende rejse den modsatte vej efter 3 års kontinuerlig ansættelse. Ved tidligere afrejse, skal den ansatte selv betale omkostningerne, både for bohavetransport og billetter. Forhør dig om din retsstilling.

Tiltrædelsesrejse

Ved ansættelsen får den ansatte og dennes familie en frirejse fra Kastrup til Maniitsoq, som kommunen bestiller. Øvrige transportudgifter fra hjemmet til Kastrup er kommunen uvedkommende. Der kan aftales særordning for ansøgere fra Færøerne. Og tilsvarende en fratrædelsesrejse efter tre års kontinuerlig tjeneste.

Hvis man rejser til en anden stilling i Grønland, kan Maniitsup Kommune normalt ikke afholde udgiften.

Afrejседatoen bestemmes af Maniitsup Kommune således at den nyansatte ankommer tættest muligt på tiltrædelsesdatoen. Årsager er at det koster kommunen ca. 800 kr. pr. dag for at have en ansat indkvarteret vakant i byen.

Praktiske råd i forbindelsen med tiltrædelsen

- Der er ikke moms på varerne i Grønland, det er derfor muligt at anskaffe sig et nyt kamera, computer, møbler etc. uden at betale moms i Danmark – spørg i forretningen hvordan det ordnes.
- Dankort er anvendeligt betalingsmiddel på samme måde som i Danmark.
- I forbindelsen med indflytningen i Grønland : brug den nødvendige tid til at gå lejligheden i gennem for fejl og skriv dem ned til boligselskabet.
- I forbindelse med at du aftaler en flyttedato med kommunen så er det bedst for alle parter, at du er realistisk omkring, hvornår du kan flytte til Grønland
- Ring hvis du er i tvivl om noget eller hvis noget tager længere tid end du forventer.
- Når du er flyttet ind kan du ringe til flyttefirmaet for at få dem til at hente flyttekasser og emballage fra flytningen.
- Det er praktisk at have en stor fryser i Grønland fordi man køber flere frostvarer.
- En cykel kan være praktisk.

Hvor kan jeg få mere at vide om Grønland?

Man kan ikke læse sig til hverdagskulturen i Grønland, selv om det er det, den nyansatte allerhelst vil høre om. Det er mit håb at dette lille skrift kan løse noget af problemet.

Bøger

Nedenstående bogtitler, som hver på deres vis siger noget om Grønland, kan anbefales, men er i øvrigt et tilfældigt udpluk af de utroligt mange bøger, der findes om Grønland. Bøgerne kan lånes på folkebiblioteker i Grønland og Danmark. Og i øvrigt findes på alle danske folkebiblioteker et væld af bøger om Grønland.

Det grønlandske Atlas, Pilersuiffik 1992

This is Greenland, Greenland Resources A/S 2000

Grønlands Natur, i serien Danmarks Natur binde 10, Politikens Forlag

Gyldendals bog om Grønland, 1999

Grønlands økologi, Atuakkiorfik 1999

Arktisk miljø i Norden – en uspolet natur? Nordisk ministerråd 1996

Muus, Salomonsen & Vibe, Grønlands Fauna 1990

Grønlands Statistiske Kontor, Grønlands Statistik 2000, Atuakkiorfik 2001

Muus & Dahlstrøm, Havfisk og fiskeri, Gad 1989

Birgitte Hertling, Grønlandsk Parlør, Atuakkiorfik 1993

Erik Balslev, Grønland i min tid, min tid i Grønland 1948 – 1988, Arnold Busck 1989

Axel Kjær Sørensen, Danmark-Grønland i det 20. århundrede, Arnold Busck 1983

Jens Chr. Madsen, Slid og slæb, Atuagkat 1999

Philip Lauritsen, Grønlands Guide 1996

Ivar Silis, Hvide Horisonter, Atuakkiorfik 1994

Benny Gensbøl, Grønlands Natur, en rejsehåndbog, Gad 1996

Jon Fjeldså & David Boertmann, Grønlandske fugle – en felthåndbog, Pilersuiffik 1988

Martin Paldam, Grønlands økonomiske udvikling, Aarhus universitetsforlag 1994

Peter Schmidt Mikkelsen, Nordøstgrønland 1908-60, Dansk Polarcenter 1994

Olov Isaksson & Sören Hallgren, Grönland – människornes land, Natur och Kultur 1993

Links på Internettet

Maniitsup Kommune – www.maniitsoq.gl

Turist i Maniitsoq – www.visitgreenland.gl/maniitsoq-tourist

ATI – www.ati.gl

Pisiffik (tilbudsavis for butikskæde med forretning i Maniitsoq) - www.pisiffik.gl

Grønlands Hjemmestyre – www.gh.gl

Direktoratet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke – www.kiip.gl

Royal Greenland – www.royalgreenland.dk

Royal Arctic Line – www.ral.dk

Grønlands boghandel, Atuagkat – www.atuagkat.gl

Nordens Kulturhus i Grønland, Katuaq – www.katuaq.gl